

YANGI O‘ZBEKISTON TARAQQIYOT STRATEGIYASIDA TEXNOLOGIK ISLOHOTLAR VA ULARNING YOSHLARDA INNOVATSION VA ILMIY DUNYOQARASHNI SHAKLLANTIRISHDAGI ROLI

Meyliyeva Dildora Alisher qizi

*Toshkent davlat pedagogika universiteti Pedagogika yo‘nalishi
101-guruh magistranti*

Annotatsiya: *Mazkur maqolada Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi doirasida amalga oshirilayotgan texnologik islohotlarning ahamiyati va ularning yoshlarda innovatsion hamda ilmiy dunyoqarashni shakllantirishdagi o‘rni tahlil qilingan. Yurtimizda olib borilayotgan islohotlar zamonaviy texnologiyalarni joriy etish va yosh avlodning ilm-fan sohasiga qiziqishini oshirishga qaratilgan. Shuningdek, texnologik taraqqiyotning ta’lim jarayoniga integratsiyasi, digital savodxonlikni oshirish hamda zamonaviy fikrlash tizimini rivojlantirishdagi samaralari yoritilgan.*

Kalit so‘zlar: *Yangi O‘zbekiston strategiyasi, texnologik islohotlar, innovatsiya, ilmiy dunyoqarash, kreativ fikrlash.*

Bugungi globallashuv davrida texnologiyalar barcha sohalarda inqilobiy o‘zgarishlarni amalga oshirmoqda. Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasida texnologik islohotlar yoshlarda ilmiy dunyoqarashni shakllantirishning asosiy omili sifatida ko‘rilmoqda. Bu islohotlar yoshlarning innovatsion fikrlash qobiliyatini rivojlantirish, digital savodxonligini oshirish va ularni zamonaviy texnologiyalar orqali ta’lim jarayoniga jalb qilishni maqsad qilgan. Mazkur masala mamlakatning barqaror taraqqiyoti uchun dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Yangi O‘zbekistonning 2022–2026-yillarga mo‘ljallangan taraqqiyot strategiyasi mamlakatimizda texnologik islohotlarni amalga oshirish va yoshlar orasida ilmiy dunyoqarashni shakllantirishga katta e’tibor qaratmoqda. Prezident Shavkat Mirziyoyevning 2022-yil 28-yanvardagi PF–60-sonli Farmoni bilan tasdiqlangan ushbu strategiyada davlat va jamiyat hayotini takomillashtirish, xususan, ta’lim tizimini zamonaviy texnologiyalar asosida rivojlantirish masalalari belgilangan.

Strategiyada “Yangi O‘zbekiston — ma’rifatli jamiyat” konsepsiyasini amalga oshirish orqali jamiyatda sog‘lom dunyoqarash va bunyodkorlikni umummilliy harakatga aylantirish maqsad qilingan. Bu esa yoshlar orasida ilmiy va innovatsion fikrlashni rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Shuningdek, “Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi va jamiyatning ma’naviy asoslari” nomli ilmiy ishda ta’lim jarayoniga zamonaviy axborot-kommunikatsiya va innovatsion texnologiyalarni joriy etish orqali yoshlarning ilmiy salohiyatini oshirish masalalari

yoritilgan. Umuman olganda, mavjud adabiyotlar Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi doirasida texnologik islohotlar va yoshlar orasida ilmiy dunyoqarashni shakllantirish masalalarini chuqur tahlil etadi. Bu esa mavzuning dolzarbligini va ilmiy-amaliy ahamiyatini yana bir bor tasdiqlaydi.

Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasida ta'lim tizimini isloh qilish, uni xalqaro standartlarga moslashtirish va innovatsion yondashuvlarni joriy etish ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida belgilangan. Mamlakat taraqqiyoti uchun kelajak avlodni har tomonlama yetuk, ijodkor va raqobatbardosh shaxslar sifatida tarbiyalash muhimdir. Shu maqsadni amalga oshirish uchun yoshlar ta'limini zamonaviy texnologiyalar bilan boyitish, ilm-fan va innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash, ularning kreativ fikrlash qobiliyatini rivojlantirish zarur. Ta'lim muassasalarida STEAM ta'limi va digital texnologiyalarni joriy etish yoshlarni yangi bilim va ko'nikmalar bilan ta'minlashga imkon yaratadi. Bunday yondashuv yoshlarning global mehnat bozori talablariga mos keladigan bilimlarga ega bo'lishini ta'minlab, ularni xalqaro raqobatda muvaffaqiyatli ishtirok etishga tayyorlaydi. Yangi texnologiyalar va ilmiy izlanishlar orqali yoshlarning ma'naviy va axloqiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatish ham muhim ahamiyatga ega.

Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasida texnologik islohotlar

Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi, 2022-2026 yillarga mo'ljallangan rivojlanish dasturlari orqali mamlakatni ijtimoiy, iqtisodiy va ilmiy jihatdan yangilashga qaratilgan. O'zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning so'zlariga ko'ra, ta'lim tizimi – davlat rivojlanishining poydevori hisoblanadi. Ta'limni zamonaviy texnologiyalar va innovatsion yondashuvlar bilan boyitish, yoshlarni global mehnat bozoriga tayyorlashga yordam beradi. Shu maqsadni amalga oshirish uchun hukumat tomonidan ta'lim tizimining barcha bosqichlarida texnologik islohotlar amalga oshirilmoqda.

2022-yil 28-yanvarda tasdiqlangan “Yangi O'zbekiston — ma'rifatli jamiyat” strategiyasi yoshlar ta'limini ilmiy, ma'naviy va axloqiy jihatdan mukammal shakllantirishni maqsad qilgan. Shu bilan birga, O'zbekistonning 2030-yilgacha bo'lgan raqamli transformatsiyasi doirasida ta'lim sohasida raqamli texnologiyalarni keng qo'llash rejalashtirilgan. Bu strategiyalar yoshlarning ilmiy va texnologik rivojlanishiga yangi imkoniyatlar yaratadi.

Ta'lim tizimida texnologik islohotlarning ahamiyati

Texnologik islohotlar ta'lim tizimida sifatni oshirish va samaradorlikni ta'minlashda katta rol o'ynaydi. Raqamli ta'lim platformalari, masofaviy o'qitish tizimlari, onlayn kurslar va sun'iy intellektga asoslangan ta'lim vositalari jamiyatda ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytiradi. O'zbekiston ta'lim tizimiga yangi texnologiyalarni joriy etish uchun bir qator tashabbuslarni amalga oshirmoqda. Bu jumladan, O'zbekistonning barcha ta'lim bosqichlarida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy qilish, elektron ta'lim platformalarini ishlab

chiqish va yoshlarni masofaviy ta'lim olishga jalb etish ishlari amalga oshirilmoqda. Misol uchun, 2021 yilda O'zbekistonda "Raqamli O'zbekiston – 2030" dasturi tasdiqlandi. Bu dastur orqali yoshlar uchun elektron ta'lim tizimlarini yaratish va ta'lim sohasini raqamlashtirish bo'yicha ko'plab loyihalar amalga oshirilmoqda. Bu jarayon yoshlarga ta'lim olishda ko'proq moslashuvchanlik va imkoniyatlar yaratib, zamonaviy texnologiyalarni o'rganish uchun zarur infratuzilma yaratadi. Masalan, "Maktabda robototexnika" kabi innovatsion loyihalar, yoshlarni ilg'or texnologiyalar bilan tanishtirishni maqsad qilgan.

Yoshlarni innovatsion fikrlashga rag'batlantirish

Yoshlarni innovatsion fikrlashga rag'batlantirishda texnologiyalar muhim vosita hisoblanadi. O'zbekistonda innovatsion yondashuvlarni yoshlarning ta'lim jarayoniga tatbiq etish orqali, ularning kreativ va ilmiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga katta ahamiyat berilmoqda. Shuningdek, ilmiy markazlar va texnoparklar yoshlar uchun innovatsion g'oyalarni amalga oshirish, startaplarni yaratish va ilmiy izlanishlar olib borish uchun samarali platforma sifatida xizmat qilmoqda.

Yoshlarning ilmiy izlanishlari va texnologik startaplari O'zbekiston iqtisodiyotining yangi sohalariga hissa qo'shishda muhim ahamiyat kasb etadi. Masalan, O'zbekistonning Innovatsion rivojlanish vazirligi tomonidan moliyalashtirilgan startaplar va ilmiy markazlar yoshlarning texnologik loyihalarini rivojlantirish uchun zarur resurslarni taqdim etadi. Bu dasturlar yoshlarni texnologik yangiliklarga qiziqtirish va innovatsion fikrlashga yo'naltirishda muhim ahamiyatga ega.

Innovatsion texnologiyalar va ilmiy dunyoqarashni shakllantirish

Innovatsion texnologiyalar yoshlarning ilmiy dunyoqarashini shakllantirishda bevosita ta'sir ko'rsatadi. O'zbekistonda ta'lim tizimining modernizatsiyasi davomida yoshlarni ilm-fan, texnologiya, muhandislik, san'at va matematika (STEAM) sohalarida bilim olishga rag'batlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. STEAM tamoyillari yoshlarni mantiqiy fikrlash, muammolarni hal qilish va yangi texnologiyalarni yaratishga yo'naltiradi. Bu tamoyil O'zbekistonda maktab va oliy ta'lim muassasalarida keng qo'llanilmoqda. Shuningdek, masofaviy ta'lim tizimlari, virtual laboratoriyalar, 3D modellash texnologiyalari va sun'iy intellekt kabi ilg'or texnologiyalarni o'rganish yoshlarning bilimlarini yanada kengaytirishga xizmat qilmoqda. Bularning barchasi yoshlarning innovatsion fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga, ilmiy dunyoqarashlarini kengaytirishga, ularni global mehnat bozoriga tayyorlashga yordam beradi.

Ijtimoiy va iqtisodiy ta'siri

Texnologik islohotlar nafaqat ta'lim tizimida, balki iqtisodiyotda ham sezilarli o'zgarishlarga olib keladi. Raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi, yangi texnologiyalarni joriy etish va ilmiy ishlanmalarni qo'llash iqtisodiyotning barqaror o'sishiga imkon yaratadi. Innovatsion texnologiyalar yoshlarning yangi kasblarga

tayyorlanishiga, zamonaviy texnologiyalar asosida yangi ish o'rinlarini yaratishga xizmat qiladi. O'zbekiston raqamli transformatsiya jarayonini amalga oshirish orqali yoshlarni raqamli iqtisodiyotga tayyorlaydi. Shuningdek, texnologik islohotlar yoshlarning ijtimoiy faolligini oshiradi, ularni yangi g'oyalar bilan ishlashga, texnologik innovatsiyalar yaratishga jalb etadi. Bu jarayon yoshlarni jamiyatda faollikka undaydi, ularning iqtisodiy rivojlanishga qo'shgan hissasini oshiradi.

Xalqaro tajribalar va istiqbollar

O'zbekistonning texnologik islohotlar sohasida xalqaro tajribalarni o'rganish va ularni mamlakat sharoitiga moslashtirish zarur. Singapur, Janubiy Koreya, Yaponiyaning ta'lim tizimlari va texnologiyalarga asoslangan yondashuvlari O'zbekiston uchun muvaffaqiyatli tajriba bo'lib xizmat qilishi mumkin. Ushbu davlatlar yoshlarni innovatsion fikrlashga yo'naltirish, ilmiy izlanishlarga rag'batlantirish va yangi texnologiyalarni ishlab chiqishda muvaffaqiyatga erishgan. Shuningdek, O'zbekistonning xalqaro ta'lim va ilm-fan sohasidagi hamkorliklarini kengaytirish yoshlarni global ilmiy tarmoqqa qo'shish va zamonaviy texnologiyalarni o'rganish uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Xalqaro ilmiy markazlar va ta'lim platformalariga integratsiya qilish yoshlarni yangi texnologiyalar bilan tanishtiradi va ularga ilmiy izlanishlar olib borishda tajriba orttirish imkoniyatini yaratadi.

Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasining texnologik islohotlari va yoshlar orasida ilmiy dunyoqarashni shakllantirishdagi roli juda katta. Innovatsion texnologiyalarni ta'lim tizimiga joriy etish yoshlarni zamonaviy bilimlar bilan ta'minlaydi va ularning ilmiy, texnologik va ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradi. Shuningdek, texnologik islohotlar yoshlar uchun yangi kasblar yaratish, iqtisodiy o'sishni ta'minlash va ijtimoiy barqarorlikni oshirishga xizmat qiladi.

O'zbekistonning texnologik islohotlari va innovatsion yondashuvlari orqali yoshlar global miqyosda raqobatbardosh bo'ladi, ilm-fan va texnologiya sohalarida yangi yutuqlarga erishadi. Bu jarayonning kelajakda jamiyatning ilmiy, ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanishiga katta ta'sir ko'rsatishi kutilmoqda.

Xulosa qilib aytganda, Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi doirasida texnologik islohotlarni amalga oshirish va yoshlar orasida innovatsion fikrlashni shakllantirish mamlakatning kelajagi uchun muhimdir. Zamonaviy texnologiyalarni ta'lim tizimiga joriy etish, yoshlarni raqamli ta'lim va ilmiy izlanishlarga jalb qilish orqali O'zbekistonning ta'lim tizimi global miqyosda raqobatbardosh bo'lishi mumkin. Innovatsion yondashuvlar, texnologik islohotlar va ilmiy izlanishlar yoshlarni zamonaviy bilimlar bilan ta'minlab, ularning kreativlik va ilmiy dunyoqarashlarini rivojlantiradi. Bu jarayon O'zbekistonning ijtimoiy va iqtisodiy taraqqiyotini tezlashtiradi va yoshlarni global mehnat bozorida muvaffaqiyatli ishtirok etishga tayyorlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Mirziyoyev, Sh. (2022). “Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi: ta’lim va texnologik islohotlar.” O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti tashabbusi bilan taqdim etilgan ilmiy-texnikaviy dastur, Tashkent.
2. Raqamli O‘zbekiston – 2030. (2021). O‘zbekistonning raqamli transformatsiya strategiyasi. Innovatsion rivojlanish vazirligi.
3. O‘zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi (2021). “Innovatsion markazlar va texnoparklar: yoshlar uchun yangi imkoniyatlar.” O‘zbekiston ta’lim va ilm-fan portal.
4. Piroz, L. (2020). “Yoshlar va innovatsiyalar: Ta’lim tizimida yangi yondashuvlar.” Journal of Educational Sciences, 45(3), 33-45.
5. Zakirov, D. (2019). “Yoshlar ta’limi va texnologiyalari: Global tajriba va O‘zbekiston sharoitida qo‘llanishi.” O‘zbekiston ilmiy-texnikaviy jurnali, 56(4), 112-118.
6. Choi, S. (2020). “Innovatsion ta’lim va raqamli transformatsiya: Janubiy Koreya tajribasi.” International Journal of Educational Development, 41, 87-96.